

Міжнародна організація з міграції

ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ В ЧЕХІЇ

**Lex Ukrajina V:
Законодавчі зміни у сфері соціального забезпечення**

ПОТРЕБУЄТЕ ДОПОМОГИ ЧИ ПОРАДИ?

Зверніться на інформаційну лінію MOM:

+420 800 050 749

або напишіть нам

infocze@iom.int

- На що я маю право з “тимчасовим захистом”?
- Як та де шукати роботу?
- Що має бути прописано в робочому договорі?
- На яку гуманітарну допомогу я маю право?
- Чи можу я провідати свою родину чи друзів в іншій країні?
- Як мені отримати медичну допомогу?
- Я не відчуваю себе в безпеці і потребую допомоги.

З цими та іншими питаннями ми з радістю вам допоможемо. Ми говоримо українською, англійською, чеською та російською.

Працюємо Пн-Пт з 9 до 17.

ЗАВЖДИ ДБАЙТЕ ПРО СВОЮ БЕЗПЕКУ!

Обов'язково запитайте свого роботодавця про медичне обслуговування та соціальний захист, на які ви можете сподіватись. Пам'ятайте, що роботодавці мають обов'язки по відношенню до своїх працівників

Обережно з паспортом! Ніколи нікому не віддавайте свій паспорт, окрім як працівникам посольств, консульських установ, поліції та прикордонних пунктів пропуску. Це ваш ідентифікаційний документ, і він повинен завжди бути при вас. Якщо ви загубили свій паспорт за кордоном або ж його відібрали у вас силою, звертайтеся до посольства або консульства України.

Зробіть ксерокопії всіх важливих документів! Ще до виїзду зробіть ксерокопії вашого паспорта, візи, страхового полісу та будь-яких інших документів, пов'язаних із поїздкою. Тримайте їх у безпечному місці окремо від оригіналів. Крім того, залишіть

копії своїм рідним та/або друзям в Україні

Обов'язково ознайомтесь з правами працівників: у більшості країн встановлені стандарти мінімального рівня оплати праці, максимальної тривалості робочого дня та компенсацій у випадку нещасних випадків на виробництві.

Обов'язково запишіть контактну інформацію організацій, які можуть допомогти вам захиститись від зловживань. Цей перелік контактної інформації має включати амбасади/ консульства України за кордоном та, якщо можливо, урядові та неурядові організації, які займаються захистом прав мігрантів у відповідній країні призначення. Негайно зв'яжіться зі співробітниками відповідної установи в скрутній ситуації.

III. РОЗРАХУНОК ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ (Гуд)

= Витрати мінус доходи

=> результат 0 або менше 0

= право на гуманітарну допомогу відсутнє

=> результат більше 0

= гуманітарна допомога дорівнює різниці між витратами та доходами

Остаточна сума додатково порівнюється з будь-якими заощадженнями на банківських рахунках. Якщо заощадження перевищують суму розрахованої Гуд, право на Гуд відсутнє.

III А) Витрати на базові життєві потреби, що підлягають врахуванню

Дорослі (18+)

Перші 150 днів після надання тимчасового захисту

4860 крон (прожитковий мінімум)

Після 150 днів

3130 крон (мінімум «на існування»)

Винятки

Вразливі групи, для яких сума залишається 4860 крон і після 150 днів:

- Студенти у віці від 18 до 26 років (у чеській шкільній системі)
- Вагітні жінки
- Особи, які доглядають за дитиною до 6 років включно (1 особа в сім'ї – батько/мати або опікун/ка)
- Особи з інвалідністю
- Особи старше 65 років
- Особи, які доглядають за людиною з інвалідністю

Діти (до 18 років): 3490 крон

Діти від 6 до 10 років:	коефіцієнт $\times 1.2 = 4188$ CZK
Особи з обмеженими можливостями:	коефіцієнт $\times 1,5$
Наприклад, дорослий з інвалідністю:	$1,5 \times 4860 = 7290$ крон
Дитина з інвалідністю:	$1,5 \times 3490 = 6282$ крон

III B) Витрати на житло, що підлягають врахуванню

Суми встановлюються урядом відповідно до кількості осіб у домогосподарстві. Суми не є фактично понесеними витратами! Вони лише використовуються у формулі розрахунку Гуд.

Повна сума: 3 000 крон/особа (6 000 крон/2 особи і т.д., макс. 15 000 крон).

Але сума залежатиме також від типу житла:

- проживання в об'єктах, внесених до реєстру HUMPO
- у приватних квартирах
- в інших типах житла

III С) Проживання в об'єктах, внесених до реєстру HUMPO

Вразливі особи - 0 крон

Інші:

- Особа не працевлаштована / не зареєстрована в реєстрі шукачів роботи в Центрі зайнятості Чеської Республіки - 0 крон
- Працевлаштована / зареєстрована в реєстрі Центру зайнятості - 2400 крон/особа (80 % від повної суми витрат на житло)

Проживання в приватній квартирі:

- квартира внесена до реєстру квартир і договорів MPSV: 3000 крон/особа (100 %)
- квартира не внесена до реєстру квартир і договорів MPSV: 2400 крон/особа (80 %)

! Тут, однак, особа також повинна мати оплачувану роботу / бути зареєстрованою як шукач роботи в Центрі зайнятості.
■ Якщо особа не зареєстрована, то витрати рахуються як 0 крон.

Інші види житла

(наприклад, гуртожитки, що не входять до HUMPO) - 2400 крон/особа, якщо особа працевлаштована/зареєстрована як шукач роботи в Центрі зайнятості (в іншому випадку - 0 крон)

IV. Як підтверджувати вразливість (також для цілей безкоштовного проживання)?

По-перше, завжди необхідно задекларувати вразливість у заяві на Гуд (MPSV підтвердить/не підтвердить вразливість) => інформація буде внесена в систему HUMPO!

До 30. 6. – достатньо шляхом афідевіту (*Čestné prohlášení*) в заяві на Гуд.

З 1. 7. – підтвердження / документ має бути завантажено до заяви.

Увага: якщо особа звертається за безкоштовним житлом, вона обов'язково повинна подати заяву на Гуд, інакше система HUMPO не отримає інформацію про вразливість.

Діти до 18 років, особи старше 65 років:	додаток Гуд автоматично ідентифікує як вразливу особу при поданні заяви на Гуд (завжди необхідно подати заяву на Гуд!)
Студенти та учні у віці від 18 до 26 років	підтвердження навчання / рішення про зарахування до середньої школи / університету
Особа, яка доглядає за дитиною віком до 6 років (включно)	вказати в заяві, що вона є такою особою + вказати дитину в заяві (довідка не потрібна)
Вагітні жінки	довідка про вагітність / довідка від лікаря
Особа з інвалідністю	документ, що підтверджує інвалідність в Україні / довідка з Управління соціального забезпечення (див. нижче)
Особа, що піклується про людину з інвалідністю	вказує в заяві, що вона є такою особою + вказує людину в заяві (довідка не потрібна)

V. Гуманітарна допомога – заява

Тільки онлайн-заява (за винятком першої заяви – її можна подати на папері).

Заяву потрібно подати в місяці, за який ви претендуєте на гуманітарну допомогу, не пізніше!

Яку інформацію та документи потрібно подати:

- Ідентифікаційні дані заявника
- Адреса проживання
- Інформація про приділення ТЗ
- Інформація про всі доходи заявника
- Інформація про роботодавця
- Ідентифікація рахунків заявника та інформація про кошти на цих рахунках
- Декларація про майно
- Якщо заявник має витрати на оренду житла, зареєстрованого в житловому реєстрі – надати ідентифікаційні дані власника житла
- + інформація про вразливість

Приклад 1 (після 1.7.2023)

Мати і двоє дітей (віком 6 та 12 років), 3-й місяць після отримання тимчасового захисту, проживають в орендованій квартирі, яка внесена до Реєстру квартир і договорів, дохід сім'ї становить 15 000 чеських крон:

Сума витрат на існування = 4 860 + 1,2 x 3 490 + 3 490 = 12 538 крон

Враховувані витрати на житло для сім'ї = 9 000 чеських крон

Дохід сім'ї = 15 000 крон

Розрахунок: (12 538 + 9 000) – 15 000 = 6 538 крон = гуманітарна допомога, отримана для сім'ї.

Приклад 2 (після 1.7.2023)

Мати та дві доньки (віком 10 та 12 років) проживають у гуртожитку (тобто соціальному житлі) протягом 8 місяців. Мати не працює, але перебуває на обліку в центрі зайнятості як особа, що шукає роботу. Якою буде остаточна сума гуманітарної допомоги для сім'ї?

Сума витрат на існування = $3\ 130 + 1,2 \times 3\ 490 + 3\ 490 = 10\ 808$ крон

Враховувані витрати на житло для сім'ї = $2\ 400$ крон

Дохід сім'ї = 0 крон

Розрахунок: $(10\ 808 + 2400) - 0 = 13\ 208$ крон = гуманітарна допомога, отримана на сім'ю.

VI. Екстрене групове розміщення (безкоштовне)

Безкоштовне проживання буде надаватися протягом максимум 150 днів після отримання тимчасового захисту.

Набирає чинності з 1. 4. 2023, але діятиме період захисту до 30. 6. 2023 (тобто особи, чиї 150 днів закінчуються до 1.4. або протягом 90 днів після 1.4. можуть скористатися безкоштовним проживанням до 30. 6.)

Особа має право на безкоштовне проживання протягом 150 днів з дня надання їй тимчасового захисту.

Якщо особа відмовляється від безкоштовного житла без поважної причини або залишає його, то вважається, що вона вже використала максимальний термін.

Якщо особа, якій надається безоплатне житло, припиняє користуватися житлом без пояснення причин протягом більше ніж 10 днів поспіль, вона вважається такою, що залишила житло (особа повинна негайно повідомити менеджмент житла про причини).

Винятки:

вразливі групи – можуть користуватися безкоштовним житлом після 150 днів:

- Діти (до 18 років)
- Студенти та учні віком від 18 до 26 років (які навчаються в Чеській Республіці)
- Вагітні жінки
- Особи, які доглядають за дитиною віком до 6 років включно (батько / мати або законний опікун/ка)
- Особи старше 65 років
- Особи з інвалідністю
- Особи, які доглядають за людиною з інвалідністю

VI A) Як підтвердити вразливість для отримання безкоштовного житла?

Інформація про вразливість спочатку повинна бути задекларована особою в заяві на отримання гуманітарної допомоги. MPSV підтвердить / не підтвердить вразливість, після цього інформація вноситься в базу даних HUMPO.

До 30. 6. – достатньо заявити афідевітом

Станом на 1. 7. – додатково необхідно надати підтвердження (крім віку – в цьому випадку вразливість встановиться автоматично, коли особа подасть заяву на Гуд):

- Довідка про вагітність / довідка від лікаря
- Підтвердження про навчання / рішення про зарахування на навчання
- Посвідчення про інвалідність, видане в Україні, або довідка про визнання особою з інвалідністю, видана Районним управлінням соціального захисту населення
- Догляд за дитиною / особою з інвалідністю – вистачить вказати це в заяві + вказати особу, за якою ви доглядаєте

VII. Що робити після закінчення 150 днів?

Вразливі особи – можуть продовжувати користуватися житлом безкоштовно.

Інші:

- 1 Можуть домовитися з постачальником житла про умови продовження та про вартість житла з 07. 2023
- 2 Знайти нове приватне житло

Зверніть увагу: при розрахунку суми гуманітарної допомоги не враховуються витрати на житло осіб, які продовжують отримувати безкоштовне житло (вразливі групи), тобто сума витрат на житло за таку особу при розрахунку буде 0 крон.

Приклад:

3 особи в домогосподарстві, 2 з яких є вразливими. Якщо сім'я проживає в екстремому житлі (наприклад, в гуртожитку), то при подачі заяви на отримання Гуд витрати на житло складуть лише 2400 крон на сім'ю (тому що 2 особи отримують безкоштовне житло).

VIII. Проживання в солідарних квартирах

Зміни з 1. 7. 2023

1. Власник квартири / будинку веде спільне домогосподарство з іноземцями – якщо уряд не встановить нормативним актом розмір допомоги солідарності до 30. 6. 2023 р., виплату допомоги солідарності не буде продовжено (ймовірно).
2. Власник квартири / будинку не веде спільне господарство з іноземцями – виплата допомоги солідарності не буде продовжена => власник та особа з ТЗ повинні домовитися про орендну плату та укласти договір оренди (тобто стандартні приватноправові відносини).

=> Шаблон договору оренди у двомовній версії: Шаблон договору оренди | MOM Чехія

Власник квартири повинен зареєструвати квартиру в новому Реєстрі квартир і договорів Міністерства праці та соціальних справ (mpsv.cz).

Це не є обов'язком, але у випадку неререєстрації сума витрат на проживання, що підлягають врахуванню, становитиме лише 80 % від нормативу.

Увага! Вносити дані до реєстру може тільки власник житла!

Дані, які вносяться власником житла до Реєстру квартир і договорів:

- Ідентифікаційні дані власника квартири
- Адреса та номер квартири
- Правовий титул на користування квартирою в письмовій формі (наприклад, договір оренди, суборенди)
- Ідентифікаційні дані осіб з ТЗ, які проживають у квартирі + номер візи
- Дати початку і кінця проживання

IX. Оплата медичного страхування непрацевдатних осіб

Особа, яка є непрацевдатною протягом тривалого часу (мається на увазі серйозний стан здоров'я, який унеможливорює тривалу працевдатність), може повідомити про це свою медичну страхову компанію та надати медичну документацію, що підтверджує стан здоров'я.

Медична страхова компанія інформує установу соціального страхування та людина стає особою, за яку страхові внески робить держава.

IX A) Особи з інвалідністю

Особа має посвідчення особи з інвалідністю, видане в Україні (навіть якщо термін дії посвідчення закінчився після 24. 2. 2022).

завантажте його до заяви на Гуд.

Людина не має медичної посвідчення про інвалідність, але її стан здоров'я відповідає довготривалому несприятливому стану здоров'я та його наслідкам для отримання права на посвідчення інвалідності.

може звернутися до Управління соціального захисту з проханням оцінити, чи може вона вважатися особою з інвалідністю.

Заява про проведення експертизи подається в електронному вигляді через портал CSSZ.cz з 1. 7. 2023 р.

Також можна подати заяву особисто в Управління соціального забезпечення у вашому районі вже протягом червня.

Необхідно вказати ім'я та адресу вашого лікаря в Чеській Республіці.

Примітка: оцінка слугує для цілей Центру зайнятості, гуманітарних виплат та екстреного житла. Вона не є визнанням особи з інвалідністю в чеській системі, картка ZTP не може бути видана!

IOM
UN MIGRATION

CZECHIA

Заснована у 1951 році, MOM є провідною міжурядовою організацією у сфері міграції та налічує 175 держав-членів і працює у понад 100 країнах світу. MOM керується принципом того, що гуманна та впорядкована міграція приносить користь мігрантам і суспільству. MOM приєдналася до системи ООН у 2016 році. Організація співпрацює зі своїми партнерами в міжнародному співтоваристві, щоб допомогти вирішити проблеми, пов'язані з міграцією, поглибити розуміння міграційних питань, сприяти соціальному та економічному розвитку за допомогою міграції, а також відстоювати людські права всіх мігрантів.

ПОТРЕБУЄТЕ ДОПОМОГИ ЧИ ПОРАДИ?

Зверніться на інформаційну лінію MOM:

+420 800 050 749

або напишіть нам

infocze@iom.int

„Цей посібник був створений Чеським представництвом Міжнародної організації з міграції у червні 2023 року за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Норвегії“

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

@IOMCzechia

@IOMPrague

@showcase/iom-czechia

@iom_czechia

@czechia.iom.int

@iomczechia

@IOMCzechia

Podcast - Aby nebe nespadlo